

DRŽAVNI ARHIV U SLAVONSKOM BRODU

Odjel u Požegi

INVENTARNI POPIS

**UDRUŽENJE TRGOVACA ZA SREZ PAKRAC
(1932-?); 1932-1943:**

Signatura fonda: **HR-DASB-PŽ-367**

Klasifikacija: **G.1.1.2. Gospodarska i poslovna udruženja**

Razina opisa: **Fond**

Količina jedinice opisa: **8 knjiga, 6 spisa (0,15 d/m)**

Izradio: Zdeslav Španiček, mag. hist. - arhivist pripravnik

Požega, srpanj 2020.

Povijest stvaratelja fonda:

Na temelju zatečenog gradiva fonda nije bilo moguće rekonstruirati povijest stvaratelja fonda stoga je ona rekonstruirana na temelju dostupne literature.

Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca nakon ujedinjenja 1. prosinca 1918. nije bila uređena zemlja. Njezin je teritorij bio sastavljen od dijelova koji su pripadali drugačijim društvenim i političkim sustavima. Posljedice ratnih godina (1914.-1918.) drastično su se odrazile na gospodarstvo i trgovinu koja je postala potpuno neorganizirana i fragmentirana.

Godine 1921. i 1922. doneseni su brojni zakoni na koje se nova država obavezala međunarodnim sporazumom (Zakon o radničkim komorama, Zakon o burzi rada, Zakon o zaštiti radnika i Zakon o osiguranju radnika, Inspekcija rada, Konvencije o ograničenju rada djece i žena). Stanje se izuzev poljoprivredne proizvodnje nije nimalo poboljšalo, izostala je kontrola rada, a borba malih obrtnika i trgovaca svela se na nemilosrdnu konkurenciju zasnovanu na dugom radnom vremenu i niskim plaćama.

Na glavnoj skupštini Saveza hrvatskih obrtnika u Samoboru 29. lipnja 1930. raspravljalo se o sustavu privrednih komora i upućen je sa skupštine zahtjev kraljevskoj vladi da obrtnici dobiju posebnu obrtničku komoru. Brodska rezolucija 10. studenoga 1930. istaknula je zahtjev da se Zakonom o radnjama riješi i pitanje zasebnih obrtničkih komora.

U Zakon o radnjama (1932.) unijete su postojeće odredbe o komorama, a u kolovozu iste godine potpisana je uredba o trgovinskim, industrijskim i zanatskim komorama. Na temelju navedenog zakona provodila su se udruživanja obrtnika, trgovaca i industrijalaca.¹

Udruživanje na temelju Zakona o radnjama iz 1932. godine trebalo je naglasiti potrebu rješavanja nagomilanih problema što je bilo moguće riješiti samo kroz organizirano udruženje. Socijalno pitanje jedno je od neriješenih problema, koja se sve više zaoštrava ubrzanom industrijalizacijom.

Proces ukidanja Udruženja dolazi nakon završetka Drugog svjetskog rata u novonastaloj FNRJ uslijed likvidacije najvećeg dijela članstva zbog propisa Osnovnog zakona o privatnim trgovačkim radnjama.

Djelatnost

Osnovne djelatnosti Udruženja trgovaca su bile vođenje i osiguravanje lojalne trgovine, suradnja s Trgovačkom komorom i ostalim državnim i općinskim vlastima, zastupanje interesa članova, suradnja sa istim i/ili sličnim udruženjima, savjetodavna uloga nadležnim državnim organima, pružanje pravnih i drugih savjeta članovima svojim članovima i izdavanje adekvatnih potvrda. Pored toga, važna je bila izgradnja duha zajedništva i uzajamnog pomaganja među članovima udruženja, što bi unaprijedilo zajedničke interese trgovaca. Jednako je važna briga o edukaciji učenika i pomoćnika i upozoravanje nadležnih na ilegalan rad.

¹ Na temelju člana 393. i 394. Zakona o radnjama, Ministarski savjet Kraljevine Jugoslavije donio je u kolovozu 1932. posebnu Uredbu o trgovinskim, industrijskim i zanatskim komorama koja je uređivala udruživanje.

SADRŽAJ FONDA

1. Uručbeni zapisnici; 1932-1942

kut.br. 1-2

Količina: 8 knjiga

- 1.1 Uručbeni zapisnik 1932 (od 30. kolovoza) – 1933
- 1.2 Uručbeni zapisnik 1934
- 1.3 Uručbeni zapisnik 1935
- 1.4 Uručbeni zapisnik 1936
- 1.5 Uručbeni zapisnik 1938
- 1.6 Uručbeni zapisnik 1939
- 1.7 Uručbeni zapisnik 1940
- 1.8 Uručbeni zapisnik 1941-1942

2. Spisi; 1933, 1939, 1940, 1943

kut.br.

2

Količina: 6 spisa

Cjelina sadrži molbe, odluka (za krčmu Ivana Brleka iz Omanovca-1943.), svjedočanstva.

Ukupna količina: 8 knjiga, 6 spisa (0,15 d/m)